

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Par pievienotās vērtības nodokļa piemērošanu pakalpojumiem

08.10.2024.

Saturs

1. Pievienotās vērtības nodokļa piemērošana sniegtajiem un saņemtajiem pakalpojumiem	3
1.1. Pakalpojumu sniegšanas vietas noteikšanas pamatprincips	3
1.2. Reģistrācija Valsts ieņēmumu dienesta PVN maksātāju reģistrā	4
1.3. PVN piemērošana sniegtajiem pakalpojumiem	4
1.4. PVN piemērošana saņemtajiem pakalpojumiem	5
2. Pakalpojumi, kuru sniegšanas vietu nenosaka pēc pakalpojumu sniegšanas vietas pamatprincipa	6
3. Kultūras, mākslas, izglītības, zinātnes, sporta, izklaides un citi līdzīga rakstura pakalpojumi	7
3.1. PVN piemērošana sniegtajiem pakalpojumiem	7
3.2. PVN piemērošana saņemtajiem pakalpojumiem	8
4. Ar nekustamo īpašumu saistītie pakalpojumi	8
5. Transporta pakalpojumi	10
5.1. Preču transporta pakalpojumi	10
5.2. Pasažieru transporta pakalpojumi	15
6. Ar preču pārkraušanu, uzglabāšanu un citi ar transportēšanu saistītie pakalpojumi	15
7. Ar kustamo (ķermenisko) lietu (īpašumu) saistītie pakalpojumi	17
8. Kustamo lietu un transportlīdzekļu nomas pakalpojumi	18
8.1. Kustamo lietu nomas pakalpojumi	18
8.2. Transportlīdzekļu nomas pakalpojumi	20
9. Restorānu un ēdināšanas pakalpojumi	22
10. PVN piemērošana atsevišķās situācijās	23

1. Pievienotās vērtības nodokļa piemērošana sniegtajiem un saņemtajiem pakalpojumiem

1.1. Pakalpojumu sniegšanas vietas noteikšanas pamatprincips

Ja pakalpojumu sniedz personai, **kas veic saimniecisko darbību, pakalpojuma sniegšanas vieta ir:**

- pakalpojuma saņēmēja saimnieciskās darbības mītnes vieta;
- pastāvīgās iestādes atrašanās vieta, ja pakalpojumu sniedz pakalpojuma saņēmēja pastāvīgajai iestādei, kas neatrodas šīs personas saimnieciskās darbības mītnes vietā;
- deklarētā dzīvesvieta vai pastāvīgās uzturēšanās vieta, ja pakalpojuma saņēmējam nav saimnieciskās darbības mītnes vietas vai pastāvīgās iestādes.

Ja pakalpojumu sniedz personai, **kas neveic saimniecisko darbību, pakalpojuma sniegšanas vieta ir:**

- pakalpojuma sniedzēja saimnieciskās darbības mītnes vieta;
- pastāvīgās iestādes atrašanās vieta, ja pakalpojumu sniedz no pakalpojuma sniedzēja pastāvīgās iestādes, kas neatrodas šīs personas saimnieciskās darbības mītnes vietā;
- deklarētā dzīvesvieta vai pastāvīgās uzturēšanās vieta, ja pakalpojuma sniedzējam nav saimnieciskās darbības mītnes vietas vai pastāvīgās iestādes.

Tāpat pakalpojuma sniegšanas vietas noteikšanai būtiski ir izvērtēt pakalpojuma saņēmēja statusu, t.i., vai pakalpojuma saņēmējs veic vai neveic saimniecisko darbību.

Sniedzot pakalpojumus citu Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu personām, nepieciešams arī pārliecināties (piemēram, PVN informācijas apmaiņas sistēmā (VIES)), vai darījuma partnerim ir piešķirts attiecīgās dalībvalsts pievienotās vērtības nodokļa (PVN) reģistrācijas numurs.

Derīgs citas dalībvalsts PVN maksātāja numurs ir izmantojams kā primārais pierādījums tam, ka pakalpojuma saņēmējs veic saimniecisko darbību PVN regulējošo normatīvo aktu izpratnē.

Ja šāds numurs ir piešķirts vienīgi nodokļa samaksas nolūkiem (t.i., šajā dalībvalstī pakalpojuma saņēmējs neveic pastāvīgu saimniecisko darbību) vai gadījumos, kad pakalpojuma saņēmējs šo pakalpojumu neplāno izmantot savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai, ar to var nepietikt un nepieciešami citi pierādījumi.

1.2. Reģistrācija Valsts ieņēmumu dienesta PVN maksātāju reģistrā

- Ja persona **veic saimniecisko darbību, bet nav reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienesta (VID) PVN maksātāju reģistrā un vēlas sniegt pakalpojumus** (kuru sniegšanas vietu nosaka pēc pakalpojumu sniegšanas vietas noteikšanas pamatprincipa) **jebkurai citas dalībvalsts personai, kas veic saimniecisko darbību, vai PVN maksāšanas nolūkā identificētai citas dalībvalsts juridiskajai personai, kas neveic saimniecisko darbību, tā pirms šo pakalpojumu sniegšanas reģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā.**
- Ja persona **veic saimniecisko darbību, bet nav reģistrējusies VID PVN maksātāju reģistrā un vēlas saņemt pakalpojumus** (kuru sniegšanas vietu nosaka pēc pakalpojumu sniegšanas vietas noteikšanas pamatprincipa) **no citas dalībvalsts personas vai ES teritorijā neregistrētas personas, kas neveic saimniecisko darbību iekšzemē, tā pirms šo pakalpojumu saņemšanas reģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā.**

1.3. PVN piemērošana sniegtajiem pakalpojumiem

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs, kas veic saimniecisko darbību Latvijā, pakalpojumiem, kuru sniegšanas vieta ir citas dalībvalsts, trešās valsts vai trešā teritorijā, PVN nepiemēro, izņemot Pievienotās vērtības nodokļa likuma (turpmāk – likums) 136.pantā noteikto gadījumu, kad pakalpojumiem piemēro PVN 0 % likmi.

1. piemērs

*Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz Zviedrijas nodokļa maksātājam, kas veic saimniecisko darbību, konsultācijas pakalpojumu.
Tā kā pakalpojuma saņēmējs ir Zviedrijas nodokļa maksātājs – saimnieciskās darbības veicējs, pakalpojuma sniegšanas vieta ir Zviedrija.
Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs minētajam pakalpojumam PVN nepiemēro, bet šo pakalpojumu uzrāda PVN deklarācijas 48.²rindā un PVN deklarācijas pielikumā PVN 2 "Pārskats par preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem Eiropas Savienības teritorijā" (pielikums PVN 2).*

2.piemērs

*Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz personāla nodrošināšanas pakalpojumu Ukrainas personai, kura veic saimniecisko darbību.
Tā kā pakalpojuma saņēmēja ir Ukrainas persona, kura veic saimniecisko darbību, pakalpojuma sniegšanas vieta ir Ukraina.
Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs PVN minētajam pakalpojumam nepiemēro, bet šo pakalpojumu uzrāda PVN deklarācijas 48.²rindā un PVN deklarācijas pielikuma PVN 1 III daļā "Nodoklis par piegādātajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem" (pielikuma PVN 1 III daļa).*

3.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz ekspertīzes pakalpojumu saistībā ar preču eksportu trešās valsts personai, kura neveic saimniecisko darbību.

Pakalpojuma saņēmēja ir trešās valsts persona, kura neveic saimniecisko darbību, tādējādi pakalpojuma sniegšanas vieta ir Latvija.

Taču, ņemot vērā, ka šis pakalpojums ir saistīts ar preču eksportu, tam piemēro PVN 0 % likmi saskaņā ar likuma 46.panta pirmās daļas 1.punktu.

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs uzrāda šo pakalpojumu PVN deklarācijas 43. un 48.rindā.

4.piemērs

Latvijas tūrisma operators organizē braucienu uz Ēģipti. Grupai līdzī brauc tūrisma operatora darbinieks – niršanas apmācības instruktors.

Niršanas apmācības pakalpojumi tūristiem tiek sniegti atsevišķi par papildu maksu, t.i., tie nav iekļauti ceļazīmes vērtībā.

Tā kā niršanas apmācības pakalpojumu faktiski sniedz ārpus ES teritorijas, t.i., Ēģiptē, minētajam pakalpojumam ir piemērojama PVN 0 % likme saskaņā ar likuma 136.panta septīto daļu, uzrādot darījumu PVN deklarācijas 43.rindā.

Latvijas Republikas teritorijā (iekšzemē) sniegtajiem pakalpojumiem piemēro PVN likmi atbilstoši likuma 41.pantam.

1.4. PVN piemērošana saņemtajiem pakalpojumiem

Par pakalpojumiem, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar pamatprincipu un kuri saņemti no citas dalībvalsts personas vai ES teritorijā neregistrētas personas, kas neveic saimniecisko darbību iekšzemē, PVN aprēķina un valsts budžetā maksā:

- pakalpojuma saņēmējs, ja tas ir reģistrēts nodokļa maksātājs un šos pakalpojumus saņem savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai;
- juridiska persona, kura neveic saimniecisko darbību, bet kura ir reģistrēta VID PVN maksātāju reģistrā.

Tādējādi nodokļa maksātājam, kurš vēl nav reģistrējies VID PVN maksātāju reģistrā un veic saimniecisko darbību, pirms saņem minēto pakalpojumu no citas dalībvalsts personas vai ES teritorijā neregistrētas personas, kas neveic saimniecisko darbību iekšzemē, jāreģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā un jāaprēķina PVN, iemaksājot to valsts budžetā.

5.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs savu apliekamo darījumu nodrošināšanai saņem reklāmas pakalpojumu no Lietuvas nodokļa maksātāja, kas veic saimniecisko darbību.

Tā kā Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs veic saimniecisko darbību, tas par saņemto reklāmas pakalpojumu no Lietuvas nodokļa maksātāja aprēķina PVN.

Pakalpojuma vērtību Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs norāda PVN deklarācijas 50.rindā, aprēķināto PVN – 55.rindā. Tā kā saņemto reklāmas pakalpojumu Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs izmanto savu apliekamo darījumu nodrošināšanai, aprēķināto PVN tas atskaita kā priekšnodokli, norādot PVN deklarācijas 64.rindā un PVN

deklarācijas pielikuma PVN 1 II daļā "Priekšnodoklis par precēm un pakalpojumiem, kas saņemti no Eiropas Savienības dalībvalstīm" (PVN 1 II daļa).

6.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs savu apliekamo darījumu nodrošināšanai saņem konsultāciju pakalpojumu no Norvēģijas personas (t.i., no trešās valsts personas), kas veic saimniecisko darbību.

Tā kā Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs veic saimniecisko darbību, tas aprēķina un maksā PVN par saņemto konsultāciju pakalpojumu no Norvēģijas personas.

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs aprēķināto PVN norāda PVN deklarācijas 54.rindā. Tā kā saņemto konsultāciju pakalpojumu Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs izmanto savu apliekamo darījumu nodrošināšanai, aprēķināto PVN tas atskaita kā priekšnodokli, norādot PVN deklarācijas 63.rindā un PVN deklarācijas pielikuma PVN 1 I daļā "Priekšnodoklis par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem" (pielikuma PVN 1 I daļa).

2. Pakalpojumi, kuru sniegšanas vietu nenosaka pēc pakalpojumu sniegšanas vietas pamatprincipa

Iepriekšējā nodaļā tika skaidrota PVN piemērošana tādiem pakalpojumiem, kuriem darījuma vietas noteikšanai piemēro pamatprincipu. Savukārt ir vairāki pakalpojumu veidi, kuriem darījuma vietu nosaka pēc atšķirīgiem noteikumiem.

Šie atšķirīgie noteikumi pamatā (ar dažiem izņēmumiem) ir piemērojami situācijās, kad pakalpojuma saņēmējs ir persona, kas neveic saimniecisko darbību un pakalpojumam piemēro nevis tās valsts PVN, kas ir pakalpojuma sniedzēja saimnieciskās darbības mītnes vieta, bet gan tās valsts PVN, kur šo pakalpojumu izmanto. Attiecīgi šādā gadījumā PVN ir piemērojams saskaņā ar tās valsts noteikumiem, kurā šo pakalpojumu izmanto.

Ja saskaņā ar šiem atšķirīgajiem darījuma vietas noteikumiem darījuma vieta ir cita ES dalībvalsts, pakalpojuma sniedzējam būtu jāreģistrējas katras attiecīgās ES dalībvalsts PVN maksātāju reģistrā, PVN deklarēšanai un samaksai.

Ar 2021.gada 1.jūliju ir ieviesti vairāki vienkāršošanas pasākumi, tostarp PVN par pakalpojumiem, kuru darījuma vieta ir cita ES dalībvalsts un kuri sniegti personām, kas nav nodokļa maksātāji, pakalpojumu sniedzējam (iekšzemes nodokļa maksātājam vai trešās valsts vai trešās teritorijas nodokļa maksātājam, kam ir pārstāvniecība Latvijā) ir izvēles iespēja:

- reģistrēties PVN vajadzībām katrā ES dalībvalstī, kur tiek sniegti šādi pakalpojumi;
- reģistrēties Latvijā likuma 140.³ pantā minētā **savienības režīma** izmantošanai un aprēķināto citu ES dalībvalstu PVN deklarēt un samaksāt, izmantojot savienības režīma deklarāciju (turpmāk – OSS deklarācija).

7.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz elektroniski sniegtus pakalpojumus Lietuvas fiziskai personai, kas neveic saimniecisko darbību. Šo sniegto pakalpojumu kopējā vērtība bez PVN iepriekšējā vai kārtējā kalendāra gadā pārsniedz 10 000 euro. Pakalpojuma sniegšanas vieta ir Lietuva, jo pakalpojuma saņēmējs ir Lietuvas fiziska persona, kas neveic saimniecisko darbību. Tādējādi Latvijas reģistrētam nodokļa maksātājam ir izvēles iespēja: vai nu reģistrēties kā PVN maksātājam Lietuvā, vai arī reģistrēties Latvijā savienības režīma izmantošanai un darījumam piemērot Lietuvai PVN likmi juridiskajiem pakalpojumiem, norādot šo darījumu OSS deklarācijā.

3. Kultūras, mākslas, izglītības, zinātnes, sporta, izklaides un citi līdzīga rakstura pakalpojumi

3.1. PVN piemērošana sniegtajiem pakalpojumiem

Tāda pakalpojuma un papildpakalpojuma sniegšanas vieta, kurš saistīts ar biješu iegādi kultūras, mākslas, sporta, zinātnes, izglītības, izklaides vai citiem līdzīga rakstura pasākumiem (piemēram, gadatirgi, izstādes), ja to **sniedz personai, kas veic saimniecisko darbību**, ir attiecīgo pasākumu faktiskās norises vieta.

8.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz koncerta, kas notiks Ukrainā, organizēšanas pakalpojumu. Pakalpojums tiek sniegts Ukrainas uzņēmumam (t.i., personai, kas veic saimniecisko darbību).

Tā kā pakalpojums tiek sniegts personai, kas veic saimniecisko darbību, pakalpojuma sniegšanas vieta ir pasākuma norises vieta, t.i., Ukraina.

Pirms pakalpojuma sniegšanas Latvijas reģistrētam nodokļa maksātājam nepieciešams noskaidrot, vai tam nav nepieciešams Ukrainā reģistrēties kā nodokļa maksātājam.

Ja Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs nav reģistrējies Ukrainā kā PVN maksātājs, tas šo darījumu uzrāda PVN deklarācijas 48.²rindā kā citās valstīs veiktu darījumu.

Tāda pakalpojuma un papildpakalpojuma sniegšanas vieta, kurš saistīts ar kultūras, mākslas, sporta, zinātnes, izglītības, izklaides vai citiem līdzīga rakstura pasākumiem (piemēram, gadatirgi, izstādes), tai skaitā šādu pasākumu rīkotāju pakalpojuma sniegšanas vieta, ja to **sniedz personai, kas neveic saimniecisko darbību**, ir attiecīgo pasākumu faktiskās norises vieta.

9.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs Latvijā sniedz starpniecības pakalpojumu personai, kas neveic saimniecisko darbību, saistībā ar biješu iegādi uz hokeja maču, kas notiks Slovēnijā.

Starpniecības pakalpojumu sniedz personai, kas neveic saimniecisko darbību, bet attiecīgā pasākuma norises vieta ir Slovākija – ES dalībvalsts. Ja starpnieks sniedz pakalpojumu personai, kura nav nodokļa maksātāja, šā pakalpojuma sniegšanas vieta ir vieta, kur saskaņā ar likumu tiek veikts darījums, kurā starpnieks iesaistās, proti, Slovākija. Pakalpojumu sniedzējam šajā gadījumā ir izvēles iespēja: reģistrēties Slovākijā kā PVN maksātājam un samaksāt par šo darījumu Slovākijas PVN vai arī reģistrēties Latvijā savienības režīma izmantošanai un norādīt šo darījumu OSS deklarācijā, piemērojot Slovākijas PVN likmi.

Ja citu dalībvalstu personas vai ES teritorijā neregistrētas personas, kuras nav reģistrētas VID PVN maksātāju reģistrā, iekšzemē sniedz minētos pakalpojumus personai, kas neveic saimniecisko darbību, tad tām pirms šo pakalpojumu sniegšanas ir jāreģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā vai savā mītnes valstī savienības režīma izmantošanai, vai arī kādā ES dalībvalstī savienības vai likuma 140.² pantā minētā ārpussavienības režīma izmantošanai.

3.2. PVN piemērošana saņemtajiem pakalpojumiem

Ja citas ES dalībvalsts persona vai ES teritorijā neregistrēta persona iekšzemē sniedz minētos pakalpojumus Latvijas reģistrētam nodokļa maksātājam, par PVN samaksu ir atbildīgs pakalpojuma saņēmējs, t.i., Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs.

10.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs ir noslēdzis līgumu ar Zviedrijas personu par mācību kursu organizēšanu Latvijā.

Tā kā mācību kursi notiek Latvijā, šo kursu organizēšanas pakalpojuma sniegšanas vieta ir iekšzeme.

Lai sniegtu pakalpojumus, Zviedrijas personai nav jāreģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā, jo pakalpojuma saņēmējs ir Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs, kurš ir atbildīgs par PVN samaksu.

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs par saņemtajiem pakalpojumiem aprēķina PVN un uzrāda to PVN deklarācijas 54.rindā.

Tā kā mācību kursu organizēšana ir ar PVN apliekams darījums, Latvijas reģistrētam nodokļa maksātājam ir tiesības atskaitīt aprēķināto PVN kā priekšnodokli, uzrādot to PVN deklarācijas 63.rindā un pielikuma PVN 1 I daļā.

4. Ar nekustamo īpašumu saistītie pakalpojumi

Ar nekustamo īpašumu (NĪ) saistīto pakalpojumu, tai skaitā NĪ starpnieku un ekspertu pakalpojumu, viesu izmitināšanas pakalpojumu, NĪ nomas pakalpojumu, būvniecības pakalpojumu, būvdarbu sagatavošanas (tai skaitā arhitektu pakalpojumu), būvdarbu koordinācijas un uzraudzības pakalpojumu, sniegšanas vieta ir vieta, kur šis NĪ atrodas.

Ja reģistrēts nodokļa maksātājs iekšzemē saņem ar NĪ saistītus pakalpojumus no citas dalībvalsts personas vai ES teritorijā neregistrētas personas, kas neveic saimniecisko darbību iekšzemē, PVN aprēķina un maksā valsts budžetā pakalpojuma saņēmējs.

Aicinām iepazīties arī ar Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļa vietnē www.vid.gov.lv sadaļā "Nodokļi" – "Pievienotās vērtības nodoklis" – "Informatīvie un metodiskie materiāli" – "Metodiskie materiāli" pieejamo metodisko materiālu "Par pakalpojuma sniegšanas vietas noteikšanu ar nekustamo īpašumu saistītiem pakalpojumiem".

11.piemērs

Zviedrijas reģistrēts nodokļa maksātājs, kurš veic saimniecisko darbību Zviedrijā, Latvijā sniedz ēkas būvniecības uzraudzības pakalpojumu Latvijas reģistrētam nodokļa maksātājam. Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs plāno ēku izmantot apliekamu darījumu nodrošināšanai.

Tā kā ēku būvē Latvijā, ēkas būvniecības uzraudzības pakalpojuma sniegšanas vieta ir iekšzeme.

Zviedrijas reģistrētam nodokļa maksātājam nav jāreģistrējas Latvijā pirms šī pakalpojuma sniegšanas, jo pakalpojuma saņēmējs ir Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs, kuram ir pienākums aprēķināt un iemaksāt PVN Latvijas valsts budžetā.

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs par saņemtajiem pakalpojumiem aprēķināto PVN uzrāda PVN deklarācijas 54.rindā. Tā kā Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs ēku izmantos apliekamo darījumu nodrošināšanai, tā aprēķināto PVN atskaita kā priekšnodokli, uzrādot PVN deklarācijas 63.rindā un pielikuma PVN 1 I daļā.

Ja citu dalībvalstu personas vai ES teritorijā neregistrētas personas sniedz šādus pakalpojumus iekšzemē personām, kuras nav nodokļa maksātājas vai ir neregistrētas nodokļa maksātājas, tām pirms šo pakalpojumu sniegšanas jāreģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā vai savā mītnes valstī savienības režīma izmantošanai, vai arī kādā ES dalībvalstī savienības vai ārpussavienības režīma izmantošanai.

Par būvniecības pakalpojumiem, kas sniegti iekšzemē un kuri minēti likuma 142.panta ceturtajā daļā, nodokli valsts budžetā maksā to saņēmējs, ja būvniecības pakalpojumu sniedzējs un būvniecības pakalpojumu saņēmējs abi ir reģistrēti nodokļa maksātāji. Par nodokļa maksātāju attiecībā uz minēto būvniecības pakalpojumu saņemšanu uzskata arī valsts vai pašvaldības iestādi vai pašvaldību (publiskā persona). Publiskā persona, kura nav reģistrēta VID PVN maksātāju reģistrā un kura ir noslēgusi ar būvniecības pakalpojumu sniedzēju līgumu par minēto būvniecības pakalpojumu saņemšanu saskaņā ar Publisko iepirkumu likumā noteikto iepirkuma procedūru vai ir iesaistīta kā publiskais partneris publiskās un privātās partnerības projektā saskaņā ar Publiskās un privātās partnerības likumu, pirms šo pakalpojumu saņemšanas reģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā.

12.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs savu apliekamo darījumu nodrošināšanai saņem būves ārējās apdares veikšanas pakalpojumu no iekšzemes reģistrēta nodokļa maksātāja.

Tā kā šis pakalpojums ir minēts likuma 142.panta ceturtajā daļā un Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs veic saimniecisko darbību, tas par būvniecības pakalpojumu no iekšzemes reģistrēta nodokļa maksātāja aprēķina PVN.

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs aprēķināto PVN norāda PVN deklarācijas 52.rindā. Tā kā saņemto būvniecības pakalpojumu Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs izmanto savu apliekamo darījumu nodrošināšanai, aprēķināto PVN tas atskaita kā priekšnodokli, norādot PVN deklarācijas 62.rindā un PVN deklarācijas pielikuma PVN 1 I daļā.

5. Transporta pakalpojumi

5.1. Preču transporta pakalpojumi

Par preču transporta pakalpojumu uzskata arī kurjerpasta vēstuļu, korespondences sūtījuma un pasta paku sūtījuma transporta pakalpojumu.

Ja preču transporta pakalpojumu sniedz personai, kas veic saimniecisko darbību, pakalpojuma sniegšanas vieta ir pakalpojuma saņēmēja saimnieciskās darbības mītnes vieta, pastāvīgās iestādes atrašanās vieta, deklarētā dzīvesvieta vai pastāvīgās uzturēšanās vieta.

13. piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz Zviedrijas reģistrētam nodokļa maksātājam, kas veic saimniecisko darbību, transporta pakalpojumu ES teritorijā.

Tā kā pakalpojuma saņēmējs ir Zviedrijas reģistrēts nodokļa maksātājs – saimnieciskās darbības veicējs, pakalpojuma sniegšanas vieta ir Zviedrija.

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs PVN minētajam pakalpojumam nepiemēro, bet šo pakalpojumu uzrāda PVN deklarācijas 48.²rindā un pielikumā PVN 2.

14.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz preču transporta pakalpojumu Lietuvas reģistrētam nodokļa maksātājam, kas veic saimniecisko darbību, pārvedot preces no Ventpils uz Talsiem.

Tā kā pakalpojumu saņēmējs ir Lietuvas reģistrēts nodokļa maksātājs, kas veic saimniecisko darbību, pakalpojuma sniegšanas vieta ir Lietuva. Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs pakalpojumam PVN nepiemēro un to uzrāda PVN deklarācijas 48.²rindā un pielikumā PVN 2.

15.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz preču transportēšanas pakalpojumu Vācijas reģistrētam nodokļa maksātājam, kas veic saimniecisko darbību, pārvedot preces no Vācijas uz Nīderlandi.

Tā kā pakalpojuma saņēmējs ir Vācijas reģistrēts nodokļa maksātājs, kas veic saimniecisko darbību Vācijā, pakalpojuma sniegšanas vieta ir Vācija un par PVN samaksu atbild Vācijas reģistrēts nodokļa maksātājs.

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniegtajam preču transportēšanas pakalpojumam PVN nepiemēro un darījumu uzrāda PVN deklarācijas 48.²rindā un pielikumā PVN 2.

16.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz preču transporta pakalpojumu Igaunijas reģistrētam nodokļa maksātājam, pārvedot preces no Igaunijas uz Ukrainu.

Tā kā pakalpojuma saņēmējs ir Igaunijas reģistrēts nodokļa maksātājs, kas veic saimniecisko darbību, pakalpojuma sniegšanas vieta ir Igaunija.

Ņemot vērā, ka preču transporta pakalpojums ir saistīts ar preču eksportu no ES teritorijas, Igaunijas reģistrēts nodokļa maksātājs par saņemtajiem transporta pakalpojumiem PVN neaprēķina. Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs darījumu uzrāda PVN deklarācijas 48.²rindā un pielikuma PVN 1 III daļā. Kā pamatojumu piemērotajam režīmam PVN rēķinā Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs norāda atsauci uz Padomes 2006.gada 28.novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 146.pantu.

17.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz preču transporta pakalpojumu Igaunijas reģistrētam nodokļa maksātājam, pārvedot preces no Latvijas uz Ukrainu.

Tā kā pakalpojuma saņēmējs ir Igaunijas reģistrēts nodokļa maksātājs, kas veic saimniecisko darbību, pakalpojuma sniegšanas vieta ir Igaunija.

Ņemot vērā, ka preču transporta pakalpojums ir saistīts ar preču eksportu no ES teritorijas, Igaunijas reģistrēts nodokļa maksātājs par saņemtajiem transporta pakalpojumiem neaprēķina PVN. Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs darījumu uzrāda PVN deklarācijas 48.²rindā un tās pielikuma PVN 1 III daļā. Kā pamatojumu piemērotajam režīmam PVN rēķinā Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs norāda atsauci uz Padomes 2006.gada 28.novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 146.pantu.

18.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz preču transporta pakalpojumu Igaunijas reģistrētam nodokļa maksātājam, ar kuģi pārvedot preces no Ķīnas uz Igauniju.

Tā kā pakalpojuma saņēmējs ir Igaunijas reģistrēts nodokļa maksātājs, kas veic saimniecisko darbību, pakalpojuma sniegšanas vieta ir Igaunija. Ņemot vērā, ka preču transporta pakalpojums ir saistīts ar preču importu ES teritorijā, Igaunijas reģistrēts nodokļa maksātājs par saņemtajiem transporta pakalpojumiem PVN neaprēķina. Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs darījumu uzrāda PVN deklarācijas 48.²rindā un pielikuma PVN 1 III daļā. Kā pamatojumu piemērotajam režīmam PVN rēķinā Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs norāda atsauci uz Padomes 2006.gada 28.novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 144.pantu.

19.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs "B" sniedz preču transporta pakalpojumu Latvijas reģistrētam nodokļa maksātājam "A", pārvedot preces no Latvijas uz Vāciju.

Tā kā preču transportēšanas pakalpojuma saņēmējs ir Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs "A", Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs "B" minētajam pakalpojumam piemēro PVN standartlikmi, uzrādot darījumu PVN deklarācijas 41.rindā, aprēķināto PVN – 52.rindā, kā arī uzrāda informāciju par šo darījumu pielikuma PVN 1 III daļā.

Ja preču transporta pakalpojumu (kas nav preču transporta pakalpojums ES teritorijā) sniedz personai, kas neveic saimniecisko darbību, tad šo pakalpojumu sniegšanas vieta ir tā vieta, kur faktiski notiek preču pārvadāšana (proporcionāli iekšzemē un citās valstīs veiktajiem attālumiem).

Ja preču transporta pakalpojumu ES teritorijā sniedz personai, kas neveic saimniecisko darbību, šī pakalpojuma sniegšanas vieta ir tā ES dalībvalsts, kurā uzsāk preču transportēšanu.

20.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz preču transportēšanas pakalpojumu Nīderlandes personai, kas neveic saimniecisko darbību, pārvedot preces no Vācijas uz Nīderlandi.

Tā kā transporta pakalpojuma saņēmējs ir citas dalībvalsts persona, kas neveic saimniecisko darbību, šī pakalpojuma sniegšanas vieta ir tā vieta, kur uzsāk šo preču transportēšanu, t.i., Vācija.

Latvijas reģistrētam nodokļa maksātājam ir izvēles iespēja: reģistrēties Vācijā kā PVN maksātājam un samaksāt par šo darījumu Vācijas PVN vai arī reģistrēties Latvijā savienības režīma izmantošanai un norādīt šo darījumu OSS deklarācijā, piemērojot Vācijas PVN likmi.

Atsevišķos gadījumos preču transporta pakalpojuma sniegšanas vieta ir vieta, kur faktiski šo pakalpojumu izmanto.

Tā preču transporta pakalpojuma sniegšanas vieta ir:

- ārpus ES teritorijas, ja pakalpojumu izmanto ārpus ES teritorijas, kaut arī pakalpojuma sniegšanas vieta ir iekšzeme;
- iekšzeme, ja pakalpojumu izmanto iekšzemē, kaut arī pakalpojuma sniegšanas vieta ir ārpus ES teritorijas.

21.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz preču transporta pakalpojumu Ukrainas uzņēmumam, pārvedot preces no Ventspils uz Talsiem.

Tā kā transporta pakalpojumu faktiski izmanto iekšzemē, tā sniegšanas vieta ir Latvija un Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs minētajam pakalpojumam piemēro PVN standartlikmi. Pakalpojuma vērtību norāda PVN deklarācijas 41.rindā, bet aprēķināto PVN norāda 52.rindā. Informāciju par minēto darījumu norāda arī pielikuma PVN 1 III daļā.

Tiem preču transporta pakalpojumiem, kas saistīti ar preču eksportu, importu vai tranzītu, piemēro PVN 0 % likmi, ja gan pakalpojuma sniedzējs, gan saņēmējs ir reģistrēti PVN maksātāji un pakalpojuma sniedzēja rīcībā ir jebkādi nepieciešamie dokumenti, kas apliecina preču eksportu un PVN 0 % likmes piemērošanu.

Eiropas Savienības Tiesa 2017.gada 29.jūnija spriedumā lietā C-288/16 norādījusi, ka atbrīvojums no PVN tādai pakalpojumu sniegšanai kā pamatlietā aplūkotā, kas ir saistīta ar preču pārvadājuma uz trešo valsti darījumu, ir tad, ja preču transporta pakalpojumi tiek sniegti tikai tieši preču nosūtītājam vai saņēmējam, nevis to darījumu partnerim. Vērtējot, vai apakšuzņēmēja faktiski sniegtajam preču pārvadājuma pakalpojumam ir piemērojama PVN 0 procentu likme, jāvērtē tiešas tiesiskās saiknes esība starp apakšuzņēmēju un preču nosūtītāju vai saņēmēju.

Tiešas saiknes esība nozīmē ne tikai to, ka attiecīgo pakalpojumu sniegšana, ņemot vērā to priekšmetu, palīdz faktiski veikt eksporta vai importa darījumu, bet arī to, ka šie pakalpojumi attiecīgā gadījumā tiek sniegti tieši minētajā tiesību normā paredzēto preču nosūtītājam vai saņēmējam. Proti, ja preču transportētājs nav norādīts preču transporta pavadzīmē (CMR, starptautiskā dzelzceļa transporta pavadzīme, konosaments, gaisa pārvadājuma pavadzīme) kā pārvadātājs, tad tiešas saiknes ar preču nosūtītāju vai saņēmēju nav.

Ja sniegtā preču transporta pakalpojuma saņēmējs ir citas dalībvalsts neregistrēts nodokļa maksātājs, t.i., persona, kas veic saimniecisko darbību, bet kura nav identificēta PVN nolūkā, vai trešās valsts vai trešās teritorijas persona, kas nav iesniegusi PVN numuru (vai līdzīgu numuru, ko tai piešķir valsts, kurā šī persona veic uzņēmējdarbību) vai arī nav iesniegusi sertifikātu, ko izsniegušas pakalpojumu saņēmēja kompetentās nodokļa iestādes kā apliecinājumu tam, ka pakalpojumu saņēmējs veic uzņēmējdarbību, kas ļauj viņam iegūt PVN atmaksu saskaņā ar Padomes 1986.gada 17.novembra Trīspadsmīto direktīvu 86/560/EEK par dalībvalstu likumu saskaņošanu attiecībā uz apgrozījuma nodokļiem – PVN atmaksāšanas kārtību nodokļiem pakļautajām personām, kas nav reģistrētas Kopienas teritorijā, tad darījumam var tikt piemērojama PVN 0 procentu likme atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 3.janvāra noteikumu Nr.17 "Pievienotās vērtības nodokļa likuma normu piemērošanas kārtība un atsevišķas prasības pievienotās vērtības nodokļa maksāšanai un administrēšanai" 12.punktā noteiktajam.

22.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs "A" – preču transporta pakalpojumu sniedzējs – sniedz preču transporta pakalpojumu preču īpašniekam – Latvijas reģistrētam nodokļa maksātājam "B", pārvadājot preces no Rīgas uz Maskavu. Latvijas reģistrēta nodokļa maksātāja "A" rīcībā ir preču eksportu apliecinājoši dokumenti.

Pakalpojuma sniegšanas vieta ir Latvija. Taču, ņemot vērā, ka pakalpojums ir saistīts ar preču eksportu un Latvijas reģistrēta nodokļa maksātāja "A" rīcībā ir preču eksportu apliecinājošie dokumenti, Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs "A" minētajam transporta pakalpojumam atbilstoši likuma 46.panta pirmās daļas 1.punktam piemēro PVN 0 % likmi un darījumu uzrāda PVN deklarācijas 43. un 48.rindā.

Ja autopārvadājumiem vai dzelzceļa kravu pārvadājumiem tiek noformētas vairākas transporta pavadzīmes, tad PVN par katru pārvadājuma daļu piemēro kā par atsevišķu pakalpojumu.

23.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs – preču transporta pakalpojumu sniedzējs – sniedz preču transporta pakalpojumu preču īpašniekam – Latvijas reģistrētam nodokļa maksātājam, pārvadājot preces ar kravas automobili no Polijas uz Ukrainu. Preču eksporta procedūra ir noformēta Latvijā.

Tā kā ir noformētas divas transporta pavadzīmes (no Polijas līdz Latvijai un no Latvijas līdz Ukrainai), PVN piemērojams katrai pārvadājuma daļai atsevišķi.

Pārvadājums no Polijas uz Latviju ir preču transporta pakalpojums ES teritorijā. Ņemot vērā, ka pakalpojuma saņēmējs – preču īpašnieks – ir Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs, pakalpojuma sniegšanas vieta ir Latvija un Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs – preču transporta pakalpojumu sniedzējs – minētajam pakalpojumam, t.i., pārvadājumam no Polijas līdz Latvijai, piemēro PVN standartlikmi, uzrādot pakalpojuma daļas vērtību PVN deklarācijas 41.rindā, aprēķināto PVN – 52.rindā, kā arī uzrāda informāciju par šo darījumu pielikuma PVN 1 III daļā.

Savukārt pārvadājumam no Latvijas uz Ukrainu piemēro PVN 0 % likmi saskaņā ar likuma 46.panta pirmās daļas 1.punktu, uzrādot pakalpojuma daļas vērtību PVN deklarācijas 43. un 48.rindā.

Ja transporta pakalpojumu ES teritorijā Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs saņem no citas dalībvalsts reģistrēta nodokļa maksātāja vai trešās valsts personas, kas veic saimniecisko darbību, Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs maksā PVN budžetā kā šā pakalpojuma saņēmējs.

24.piemērs

Nīderlandes reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz transporta pakalpojumu Latvijas reģistrētam nodokļa maksātājam, pārvedot Lietuvā esošas preces uz Latviju.

Tā kā Latvijas persona ir reģistrēta VID PVN maksātāju reģistrā, tā aprēķina un maksā PVN budžetā kā šī pakalpojuma saņēmēja.

Saņemtā pakalpojuma vērtību Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs norāda PVN deklarācijas 50.rindā, aprēķināto PVN – PVN deklarācijas 55.rindā.

Ja Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs saņemto preču transporta pakalpojumu izmanto savu ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai, aprēķināto PVN atskaita kā priekšnodokli, norādot to PVN deklarācijas 64.rindā un pielikuma PVN 1 II daļā.

25.piemērs

Ukrainas persona, kas veic saimniecisko darbību, sniedz transporta pakalpojumu Latvijas reģistrētam nodokļa maksātājam, pārvedot preces no Polijas uz Latviju.

Tā kā Latvijas persona ir reģistrēta VID PVN maksātāju reģistrā, tā aprēķina un maksā PVN budžetā kā šī pakalpojuma saņēmēja.

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs PVN deklarācijas 54.rindā norāda aprēķināto PVN.

Tā kā Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs izmanto minēto pakalpojumu savas saimnieciskās darbības ietvaros apliekamo darījumu nodrošināšanai, tas vienlaikus atskaita aprēķināto PVN kā priekšnodokli un norāda to PVN deklarācijas 63.rindā un pielikuma PVN 1 I daļā.

5.2. Pasažieru transporta pakalpojumi

Pasažieru transporta pakalpojuma sniegšanas vieta ir tā vieta, kur faktiski notiek pasažieru pārvadāšana proporcionāli iekšzemē un citās valstīs veiktajiem attālumiem.

Starptautiskajam pasažieru pārvadājumam, ja pasažieris šķērso Latvijas robežu ar vilcienu, autobusu, lidmašīnu vai kuģi, piemēro PVN 0 % likmi.

26.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs veic pasažieru pārvadājumu no Rīgas uz Varšavu. Tā kā pasažieri šķērso Latvijas Republikas robežu, pārvadājuma posmam, kas tiek veikts iekšzemē, ir piemērojama PVN 0 % likme. Iekšzemē veiktā pakalpojuma vērtība ir jānorāda PVN deklarācijas 43. un 48.rindā. Savukārt PVN piemērošanu pasažieru transporta pakalpojumam par Lietuvas un Polijas teritorijā veikto pasažieru pārvadājuma posmu regulē attiecīgās dalībvalsts PVN reglamentējošie normatīvie akti. Tas nozīmē, ka pārvadājuma posmiem, kas veikti ārvalstī, Latvijas reģistrētam nodokļa maksātājam ir izvēles iespēja: reģistrēties Lietuvā un Polijā kā PVN maksātājam un samaksāt par šo darījuma posmu Lietuvas un Polijas PVN vai arī reģistrēties Latvijā savienības režīma izmantošanai un norādīt PVN par šo darījuma posmu OSS deklarācijā, piemērojot Lietuvas un Polijas PVN likmi. Ja saskaņā ar attiecīgo dalībvalstu normatīvajiem aktiem starptautiskajiem pasažieru pārvadājumiem šajās valstīs piemērojama PVN 0 % likme, tad šādu darījumu veikšanai nav jāreģistrējas savienības režīma izmantošanai.

Sabiedriskā transporta pakalpojumiem iekšzemē piemēro samazināto PVN likmi.

Samazināto PVN likmi piemēro arī pasažieru transporta pakalpojumiem, kas sniegti pasažieru autopārvadājumos starptautisko maršrutu ietvaros, kā arī starptautiskajos dzelzceļa pārvadājumos, ja maršrutā ir paredzēta pasažieru iekāpšana un izkāpšana iekšzemē un pasažieris iekāpj un izkāpj iekšzemē.

27.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs veic pasažieru pārvadājumu maršrutā no Rīgas uz Minsku. Daļa pasažieru brauc no Rīgas līdz Daugavpilij. Minēto pasažieru pārvadājumam piemēro samazināto PVN likmi, jo pasažieri iekāpj un izkāpj iekšzemē. Pakalpojuma vērtību norāda PVN deklarācijas 42.rindā, bet aprēķināto PVN norāda 53.rindā. Informāciju par minēto darījumu norāda arī pielikuma PVN 1 III daļā.

6. Ar preču pārkraušanu, uzglabāšanu un citi ar transportēšanu saistītie pakalpojumi

Ar preču pārkraušanu, uzglabāšanu un citu ar transportēšanu saistīto pakalpojumu sniegšanas vieta ir to sniegšanas faktiskā vieta, ja tos sniedz personai, kas neveic saimniecisko darbību.

28.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs noslēdz līgumu ar Polijas personu, kura neveic saimniecisko darbību. Līgumā ir paredzēts, ka Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs Latvijā Polijas personas iegādātās preces uzglabās un vēlāk iekraus Polijas personas pasūtītajā transportlīdzeklī.

Pakalpojuma sniegšanas vieta ir iekšzeme, jo Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs iekšzemē sniedz Polijas personai, kas neveic saimniecisko darbību, preču uzglabāšanas un iekraušanas pakalpojumu.

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs izraksta nodokļa rēķinu Polijas personai ar PVN standartlikmi, uzrādot darījumu PVN deklarācijas 41.rindā, aprēķināto PVN – 52.rindā, kā arī uzrāda informāciju par šo darījumu pielikuma PVN 1 III daļā.

Ja ar preču pārkraušanu un uzglabāšanu un citu ar transportēšanu saistītu pakalpojumu saņēmējs ir persona, kura veic saimniecisko darbību, pakalpojuma sniegšanas vieta ir tā saņēmēja saimnieciskās darbības mītnesvieta, pastāvīgās iestādes atrašanās vieta, deklarētā dzīvesvieta vai pastāvīgā uzturēšanās vieta.

29.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs noslēdz līgumu ar Vācijas reģistrētu nodokļa maksātāju, kas veic saimniecisko darbību, par to, ka Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs Latvijā Vācijas reģistrēta nodokļa maksātāja iegādātās preces uzglabās un vēlāk iekraus tās Vācijas personas pasūtītajā transportlīdzeklī.

Pakalpojuma sniegšanas (arī nodokļa maksāšanas) vieta ir Vācija, jo pakalpojuma saņēmējs ir Vācijas reģistrēts nodokļa maksātājs, kurš veic saimniecisko darbību Vācijā.

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniegtajiem pakalpojumiem PVN nepiemēro, jo par PVN samaksu ir atbildīgs Vācijas reģistrēts nodokļa maksātājs.

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs minēto darījumu uzrāda PVN deklarācijas 48.²rindā un pielikumā PVN 2.

30.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs noslēdz līgumu ar Lietuvas reģistrētu nodokļa maksātāju, kas veic saimniecisko darbību, par to, ka Lietuvas reģistrēts nodokļa maksātājs Lietuvā Latvijas reģistrēta nodokļa maksātāja iegādātās preces uzglabās un vēlāk iekraus šīs Latvijas personas pasūtītajā transportlīdzeklī.

Tā kā pakalpojuma saņēmējs ir Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs, neatkarīgi no tā, ka pakalpojumu sniedz Lietuvas reģistrēts nodokļa maksātājs Lietuvā, pakalpojuma sniegšanas (arī nodokļa maksāšanas) vieta ir Latvijā.

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs saņemtā pakalpojuma vērtību norāda PVN deklarācijas 50.rindā, aprēķināto PVN – PVN deklarācijas 55.rindā.

Ja Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs saņemto pakalpojumu izmanto apliekamo darījumu nodrošināšanai, tā aprēķināto PVN atskaita kā priekšnodokli, uzrādot PVN deklarācijas 64.rindā un pielikuma PVN 1 II daļā.

Ar preču pārkraušanu un uzglabāšanu un citiem ar transportēšanu saistītiem pakalpojumiem piemēro PVN 0 % likmi, ja šie pakalpojumi:

- saistīti ar preču eksportu, arī tādu preču eksportu, kurām eksporta procedūra uzsākta citā ES dalībvalstī;
- saistīti ar preču importu;
- saistīti ar tranzīta pārvadājumiem;
- tiek sniegti brīvajā zonā vai muitas noliktavā un ir tieši saistīti ar precēm, kuras ievestas ES teritorijā no trešām valstīm vai teritorijām un nav izlaistas brīvam apgrozījumam.

Ja citas dalībvalsts persona ar preču pārkraušanu un uzglabāšanu un citus ar transportēšanu saistītos pakalpojumus iekšzemē sniedz personai, kas neveic saimniecisko darbību, šai citas dalībvalsts personai pirms pakalpojuma sniegšanas jāreģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā vai arī savā mītnes valstī savienības režīma izmantošanai.

31.piemērs

Latvijas persona, kas neveic saimniecisko darbību, noslēdz līgumu ar Vācijas reģistrētu nodokļa maksātāju par preču uzglabāšanas un iekraušanas pakalpojumu saņemšanu Latvijā.

Tā kā pakalpojuma saņēmējs ir Latvijas persona, kas neveic saimniecisko darbību, Vācijas reģistrēts nodokļa maksātājs pirms pakalpojuma sniegšanas reģistrējas Latvijā un pakalpojumam piemēro PVN standartlikmi, uzrādot darījumu PVN deklarācijas 41.rindā, aprēķināto PVN – 52.rindā, kā arī uzrāda informāciju par šo darījumu pielikuma PVN 1 III daļā. Vācijas reģistrētam nodokļa maksātājam ir izvēles iespēja arī reģistrēties Vācijā savienības režīma izmantošanai un norādīt šo darījumu OSS deklarācijā, piemērojot Latvijas PVN standartlikmi.

7. Ar kustamo (ķermenisko) lietu (īpašumu) saistītie pakalpojumi

Ar kustamo (ķermenisko) lietu (īpašumu) saistītiem pakalpojumiem, piemēram, šīs kustamās lietas novērtēšana, remonts, apkope, apstrāde, pārstrāde, sniegšanas vieta ir pakalpojuma saņēmēja saimnieciskās darbības mītnes vieta, pastāvīgās iestādes atrašanās vieta, deklarētā dzīvesvieta vai pastāvīgā uzturēšanās vieta, ja pakalpojumu saņēmējs ir persona, kas veic saimniecisko darbību.

32.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs Latvijā sniedz preču pārstrādes pakalpojumu Igaunijas reģistrētam nodokļa maksātājam, kurš veic saimniecisko darbību.

Tā kā pakalpojuma saņēmējs ir Igaunijas reģistrēts nodokļa maksātājs, kas veic saimniecisko darbību Igaunijā, pakalpojuma sniegšanas vieta ir Igaunija un Igaunijas reģistrēts nodokļa maksātājs aprēķina PVN un iemaksā to savas valsts budžetā.

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs PVN minētajam pakalpojumam nepiemēro, bet darījumu uzrāda PVN deklarācijas 48.²rindā un pielikumā PVN 2.

Ja ar kustamo lietu saistīto pakalpojumu (izņemot šo lietu nomu) sniedz personai, kura neveic saimniecisko darbību, pakalpojuma sniegšanas vieta ir vieta, kur pakalpojums faktiski ir sniegts.

33.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs Latvijā sniedz auduma krāsošanas pakalpojumu Igaunijas personai, kas neveic saimniecisko darbību.

Tā kā auduma krāsošanas pakalpojumu Igaunijas personai, kas neveic saimniecisko darbību, faktiski sniedz Latvijā, pakalpojuma sniegšanas vieta ir Latvija un Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs minētajam pakalpojumam piemēro PVN standartlikmi, uzrādot darījumu PVN deklarācijas 41.rindā, aprēķināto PVN – 52.rindā, kā arī uzrāda informāciju par šo darījumu pielikuma PVN 1 III daļā.

Ja reģistrēts nodokļa maksātājs ārpuskopienas preces ieved Latvijā pārstrādei (noformējot muitas iestādē atbilstošu procedūru neatmuitojot preces), un pēc pārstrādes pakalpojuma saņemšanas gatavo produkciju izved ārpus kopienas (nodrošinot attiecīgu gatavās produkcijas izvešanas procedūru), tad šādam pārstrādes pakalpojumam PVN piemēro atkarībā no tā saņēmēja statusa, atbilstoši 34., 35. vai 36.piemēram.

34.piemērs

Ja pārstrādes pakalpojuma saņēmējs ir Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs, piemēro PVN 0 % likmi, uzrādot darījumu PVN deklarācijas 43. un 48.rindā.

35.piemērs

Ja pārstrādes pakalpojumu saņēmējs ir citas dalībvalsts reģistrēts nodokļa maksātājs, tad PVN nepiemēro, uzrādot darījumu PVN deklarācijas 48.²rindā un pielikumā PVN 2.

36.piemērs

Ja pārstrādes pakalpojumu saņēmējs ir trešās valsts reģistrēts nodokļa maksātājs, tad PVN nepiemēro, uzrādot darījumu PVN deklarācijas 48.²rindā un pielikuma PVN 1 III daļā.

8. Kustamo lietu un transportlīdzekļu nomas pakalpojumi

8.1. Kustamo lietu nomas pakalpojumi

Kustamo lietu nomas pakalpojuma, izņemot visu veidu transportlīdzekļu nomu (kustamo lietu nomas pakalpojums), sniegšanas vieta, ja pakalpojumu

sniedz personai, kas veic saimniecisko darbību, ir nosakāma saskaņā ar pakalpojuma sniegšanas vietas noteikšanas pamatprincipu.

34.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs iznomā iekārtu Lietuvas reģistrētam nodokļa maksātājam, kas veic saimniecisko darbību.

Tā kā pakalpojuma saņēmējs ir Lietuvas reģistrēts nodokļa maksātājs, kas veic saimniecisko darbību Lietuvā, pakalpojuma sniegšanas vieta ir Lietuva un Lietuvas reģistrēts nodokļa maksātājs aprēķina PVN un iemaksā to savas valsts budžetā.

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs PVN minētajam pakalpojumam nepiemēro, bet darījumu uzrāda PVN deklarācijas 48.²rindā un pielikumā PVN 2.

Ja kustamo lietu nomas pakalpojumu sniedz Latvijas vai citas dalībvalsts personai, kas neveic saimniecisko darbību, pakalpojuma sniegšanas vieta ir pakalpojuma sniedzēja:

- saimnieciskās darbības mītnes vieta;
- pastāvīgās iestādes atrašanās vieta, ja pakalpojumu sniedz no pakalpojuma sniedzēja pastāvīgās iestādes, kas neatrodas šīs personas saimnieciskās darbības mītnes vietā;
- deklarētā dzīvesvieta vai pastāvīgās uzturēšanās vieta, ja pakalpojuma sniedzējam nav saimnieciskās darbības mītnes vietas vai pastāvīgās iestādes.

35.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz datortehnikas nomas pakalpojumu Lietuvas pašvaldības iestādei, kas neveic saimniecisko darbību.

Tā kā pakalpojuma saņēmējs neveic saimniecisko darbību, pakalpojuma sniegšanas vieta ir pakalpojuma sniedzēja saimnieciskās darbības mītnes vieta, t.i., Latvija.

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs piemēro šim pakalpojumam PVN standartlikmi un uzrāda pakalpojuma vērtību PVN deklarācijas 41.rindā, aprēķināto PVN – 52.rindā, kā arī uzrāda informāciju par šo darījumu pielikuma PVN 1 III daļā.

Ja kustamo lietu nomas pakalpojumu sniedz ES teritorijā neregistrētai personai, kas neveic saimniecisko darbību, pakalpojuma sniegšanas vieta ir tā vieta, kur atrodas šīs personas mītnes vieta, deklarētā dzīvesvieta vai pastāvīgās uzturēšanās vieta.

Atsevišķos gadījumos kustamo lietu nomas pakalpojuma sniegšanas vieta ir vieta, kur faktiski šo pakalpojumu izmanto.

Tā kustamas lietas nomas pakalpojuma sniegšanas vieta ir:

- ārpus ES teritorijas, ja pakalpojumu izmanto ārpus ES teritorijas, kaut arī pakalpojuma sniegšanas vieta ir iekšzeme;
- iekšzeme, ja pakalpojumu izmanto iekšzemē, kaut arī pakalpojuma sniegšanas vieta ir ārpus ES teritorijas.

36.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs iznomā iekārtu Ukrainas fiziskajai personai, kas neveic saimniecisko darbību. Iekārta ir izvesta no iekšzemes.

Tā kā minētās Ukrainas fiziskās personas dzīvesvietas adrese ir Ukraina un iekārta ir izvesta no Latvijas, pakalpojuma sniegšanas vieta ir Ukraina. Tādējādi Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs minētajam pakalpojumam PVN nepiemēro un uzrāda šo darījumu PVN deklarācijas 48.²rindā un pielikuma PVN 1 III daļā.

37.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs iznomā iekārtu Norvēģijas uzņēmumam. Savukārt Norvēģijas uzņēmums nodod minēto iekārtu apakšnomā citai Latvijas personai. Šī iekārta netiek izvesta no Latvijas teritorijas.

Tā kā Norvēģijas uzņēmumam iznomāto iekārtu faktiski izmanto Latvijā, pakalpojuma sniegšanas vieta ir iekšzeme un Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs iekārtas nomas pakalpojumam piemēro PVN standartlikmi, uzrādot darījumu PVN deklarācijas 41.rindā, aprēķināto PVN – 52.rindā, kā arī uzrāda informāciju par šo darījumu pielikuma PVN 1 III daļā.

8.2. Transportlīdzekļu nomas pakalpojumi

Transportlīdzekļa nomas pakalpojuma, kurā transportlīdzekļa nepārtraukts valdījums vai izmantošana nepārsniedz 30 dienas (kuģiem – 90 dienas), sniegšanas vieta ir tā vieta, kur transportlīdzekli faktiski nodod pakalpojuma saņēmēja rīcībā.

38.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs viesnīcas klientiem Rīgā sniedz vieglo automobiļu nomas pakalpojumus. Nomas termiņš nepārsniedz 30 dienas.

Automobiļu nomas pakalpojumu sniegšanas vieta ir Latvija, jo automobiļus nodod pakalpojumu saņēmēja – viesnīcas klientu – rīcībā Latvijā. Tādējādi Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs automobiļu nomas pakalpojumiem piemēro PVN standartlikmi, uzrādot darījumu PVN deklarācijas 41.rindā, aprēķināto PVN – 52.rindā, kā arī uzrāda informāciju par šo darījumu pielikuma PVN 1 III daļā.

Transportlīdzekļa nomas pakalpojuma sniegšanas vieta, ja pakalpojums sniegts personai, kura nav nodokļa maksātāja, un transportlīdzekļa nepārtraukts valdījums vai izmantošana pārsniedz 30 dienas (kuģiem – 90 dienas), ir pakalpojuma saņēmēja mītnes vieta, deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, – pastāvīgās uzturēšanās vieta.

39.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs iznomā kravas automobili Lietuvas personai, kas nav nodokļa maksātāja un kuras juridiskā adrese ir Lietuvā. Nomas līgums ir noslēgts uz diviem mēnešiem.

Tā kā pakalpojuma saņēmējs ir Lietuvas persona, kas nav nodokļa maksātāja, un nomas līgums pārsniedz 30 dienas, pakalpojuma sniegšanas vieta ir Lietuva.

Latvijas reģistrētam nodokļa maksātājam ir izvēles iespēja: reģistrēties Lietuvā kā PVN maksātājam un samaksāt par šo darījumu Lietuvas PVN vai arī reģistrēties Latvijā

savienības režīma izmantošanai un norādīt šo darījumu OSS deklarācijā, piemērojot Lietuvas PVN likmi.

Ja personai, kura neveic saimniecisko darbību, iznomā izprieču ceļojumu kuģi uz laiku, kas pārsniedz 90 dienas, pakalpojuma sniegšanas vieta ir vieta, kur šo kuģi pakalpojuma sniedzējs faktiski nodod pakalpojuma saņēmēja rīcībā, ja pakalpojuma sniedzējs šo pakalpojumu sniedz no savas saimnieciskās darbības mītnes vietas vai pastāvīgās iestādes vietas.

40.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs, kurš veic savu saimniecisko darbību Latvijā, iznomā izprieču kuģi Norvēģijas personai, kas nav nodokļa maksātāja, nomas līgums noslēgts uz laiku no 1.jūnija līdz 30.septembrim, kuģis tiek nodots iznomātāja rīcībā jahtu piestātnē Lielupē.

Tā kā pakalpojuma saņēmējs ir Norvēģijas persona, kas nav nodokļa maksātāja, un nomas līgums pārsniedz 90 dienas, pakalpojuma sniegšanas vieta ir Latvija. Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs aprēķina sniegtajam nomas pakalpojumam PVN standartlikmi, uzrādot darījumu PVN deklarācijas 41.rindā, aprēķināto PVN – 52.rindā, kā arī uzrāda informāciju par šo darījumu pielikuma PVN 1 III daļā.

41.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs iznomā jahtu personai, kas nav nodokļa maksātāja no Lielbritānijas. Jahta tiek nodota klienta rīcībā Portugālē. Nomas termiņš pārsniedz 90 dienas.

Tā kā pakalpojums netiek sniegts iznomātāja saimnieciskās darbības mītnes vietā vai pastāvīgās iestādes vietā, spēkā ir likuma 28.panta otrās daļas nosacījums un darījuma vieta ir Lielbritānija. Darījumam Latvijas PVN nepiemēro un norāda informāciju par darījumu PVN deklarācijas 48.²rindā un pielikuma PVN 1 III daļā.

Atsevišķos gadījumos transportlīdzekļu nomas pakalpojumu sniegšanas vieta ir vieta, kur transportlīdzeklis faktiski tiek lietots.

Tā transportlīdzekļu nomas pakalpojuma sniegšanas vieta ir:

- ārpus ES teritorijas, ja pakalpojumu izmanto ārpus ES teritorijas, kaut arī pakalpojuma sniegšanas vieta ir iekšzeme;
- iekšzeme, ja pakalpojumu izmanto iekšzemē, kaut arī pakalpojuma sniegšanas vieta ir ārpus ES teritorijas.

42.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs iznomā kravas automobili Spānijas reģistrētam nodokļa maksātājam, kas veic saimniecisko darbību. Nomas līgums ir noslēgts uz 20 dienām. Kravas automobilis tiek nodots pakalpojuma saņēmēja rīcībā Latvijā. Spānijas reģistrēts nodokļa maksātājs iesniedz Latvijas reģistrētam nodokļa maksātājam apliecinājumu, ka izmantos minēto automobili Ukrainas teritorijā.

Pakalpojuma sniegšanas vieta ir iekšzeme, jo transportlīdzekļa izmantošana nepārsniedz 30 dienas un transportlīdzekli faktiski nodod pakalpojuma saņēmēja rīcībā

Latvijā. Bet, ņemot vērā, ka pakalpojuma saņēmējs faktiski lieto šo transportlīdzekli ārpus ES teritorijas, pakalpojuma sniegšanas vieta ir arī ārpus ES teritorijas. Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs minētajam pakalpojumam PVN nepiemēro un norāda informāciju par darījumu PVN deklarācijas 48.²rindā un pielikuma PVN 1 III daļā.

43.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs iznomā kravas automobili Ukrainas uzņēmumam. Ukrainas uzņēmums nodod minēto automobili apakšnomā citai Latvijas personai, kura lieto šo automobili Latvijā.

Tā kā no Latvijas reģistrēta nodokļa maksātāja nomāto automobili faktiski izmanto Latvijā, pakalpojuma sniegšanas vieta ir iekšzeme un Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs automobiļa nomas pakalpojumam piemēro PVN standartlikmi, uzrādot darījumu PVN deklarācijas 41.rindā, aprēķināto PVN – 52.rindā, kā arī uzrāda informāciju par šo darījumu pielikuma PVN 1 III daļā.

9. Restorānu un ēdināšanas pakalpojumi

Restorānu un ēdināšanas pakalpojumu sniegšanas vieta ir vieta, kur faktiski sniedz šos pakalpojumus (izņemot gadījumus, kad tos sniedz uz kuģiem, gaisakuģos vai vilcienos pasažieru pārvadāšanas posmā ES teritorijā). Sniedzot šādus pakalpojumus uz kuģiem, gaisakuģos vai vilcienos, kuri veic pasažieru pārvadājumus ES teritorijā bez apstāšanās ārpus ES teritorijas, to sniegšanas vieta ir pasažieru pārvadājuma sākumpunkts.

Ja pasažieru pārvadājums ES teritorijā notiek turp un atpakaļ, atpakaļceļa posmu uzskata par atsevišķu pārvadājumu.

44.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs ar prāmi pārvadā pasažierus no Rīgas uz Stokholmu un atpakaļ no Stokholmas uz Rīgu. Pārvadājumu laikā Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs pasažieriem sniedz arī restorānu un ēdināšanas pakalpojumus.

Tā kā pārvadājuma laikā no Rīgas uz Stokholmu pasažieru pārvadājuma sākumpunkts ir Latvija, restorānu un ēdināšanas pakalpojumiem Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs piemēro Latvijas PVN standartlikmi, uzrādot darījumu PVN deklarācijas 41.rindā, aprēķināto PVN – 52.rindā, kā arī uzrāda informāciju par šo darījumu pielikuma PVN 1 III daļā.

Savukārt, veicot pārvadājumu atpakaļ, t.i., no Stokholmas uz Rīgu, restorāna pakalpojumiem piemēro PVN atbilstoši Zviedrijas normatīvajiem aktiem PVN jomā. Latvijas reģistrētam nodokļa maksātājam ir izvēles iespēja: reģistrēties Zviedrijā kā PVN maksātājam un samaksāt par šo darījumu Zviedrijas PVN vai arī reģistrēties Latvijā savienības režīma izmantošanai un norādīt šo darījumu OSS deklarācijā, piemērojot Zviedrijas PVN likmi.

Pasažieru pārvadājuma sākumpunkts ir pirmā iekāpšanas vieta ES teritorijā.

Pasažieru pārvadājuma galamērķis ir pēdējā izkāpšanas vieta ES teritorijā pasažieriem, kas iekāpuši kuģī, gaisakuģī vai vilcienā ES teritorijā.

10. PVN piemērošana atsevišķās situācijās

Ja pakalpojumu sniedz ES teritorijā neregistrētai personai, kas neveic saimniecisko darbību, pakalpojuma sniegšanas vieta ir tā vieta, kur atrodas šīs personas mītnes vieta, deklarētā dzīvesvieta vai pastāvīgās uzturēšanās vieta šādiem pakalpojumiem:

- autortiesību, patentu, licenču, preču zīmju un līdzīgu tiesību piešķiršana un nodošana citu personu rīcībā un kontrolē;
- ar reklāmu vai sabiedriskajām attiecībām saistītie pakalpojumi;
- juridiskie, grāmatvedības, revīzijas, konsultāciju, tulkošanas, ekspertīžu, inženieru, tirgus izpētes un citi līdzīgi pakalpojumi, kā arī datu apstrāde un informācijas sniegšana;
- saistības pilnībā vai daļēji atturēties no kādas šajā daļā minētās darbības vai rīcības;
- personāla nodrošināšanas pakalpojumi, tai skaitā personāla atlases un komplektēšanas pakalpojumi, izņemot šā personāla sagatavošanu un apmācību;
- kustamo lietu nomas pakalpojumi, izņemot visu veidu transportlīdzekļu nomu;
- finanšu un apdrošināšanas pakalpojumi, ieskaitot pārapirošināšanu, bet izņemot seifu nomu;
- piekļuves nodrošināšana dabasgāzes sadales sistēmai, kas atrodas ES teritorijā, vai tīklam, kas ir pieslēgts šai sistēmai, elektroenerģijas, siltumenerģijas vai dzesēšanas enerģijas tīkliem, kā arī pārvades un sadales pakalpojumi un citi ar tiem tieši saistītie pakalpojumi.

45.piemērs

Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz tulkošanas pakalpojumus fiziskai personai, kuras pastāvīgās uzturēšanās vieta ir Amerikas Savienotās Valstis.

Tā kā Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs sniedz tulkošanas pakalpojumus fiziskai personas, kuras pastāvīgās uzturēšanās vieta ir Amerikas Savienotās Valstis, Latvijas reģistrēts nodokļa maksātājs pakalpojumam PVN nepiemēro. Minētā pakalpojuma vērtība ir jānorāda PVN deklarācijā 48.²rindā un pielikuma PVN 1 III daļā.

Preču transporta pakalpojuma, ja šo pakalpojumu sniedz reģistrētam nodokļu maksātājam vai trešās teritorijas reģistrētam nodokļa maksātājam, elektronisko sakaru, apraides un elektroniski sniegta pakalpojuma, kustamas lietas nomas un transportlīdzekļu nomas pakalpojuma sniegšanas vieta ir:

- ārpus ES teritorijas, ja pakalpojumu izmanto ārpus ES teritorijas, kaut arī saskaņā ar likuma prasībām pakalpojuma sniegšanas vieta ir iekšzeme;

- iekšzeme, ja pakalpojumu izmanto iekšzemē, kaut arī saskaņā ar likuma prasībām pakalpojuma sniegšanas vieta ir ārpus ES teritorijas.

Elektronisko sakaru, apraides un elektroniski sniegta pakalpojuma sniegšanas vieta, ja tas sniegts personai, kura nav nodokļa maksātāja, ir šīs personas mītnes vieta vai deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, – pastāvīgās uzturēšanās vieta. Elektroniskā pasta izmantošana starp pakalpojuma sniedzēju un pakalpojuma saņēmēju nav uzskatāma par elektroniski sniegta pakalpojumu.

Aicinām iepazīties arī ar Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļa vietnē www.vid.gov.lv sadaļā "Nodokļi" – "Pievienotās vērtības nodoklis" – "Informatīvie un metodiskie materiāli" – "Metodiskie materiāli" pieejamo metodisko materiālu:

- "Par īpašo pievienotās vērtības nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas režīmu piemērošanu elektronisko sakaru, apraides un elektroniski sniegtiem pakalpojumiem (piemērojams darījumiem, kas veikti līdz 2021.gada 30.jūnijam)";
- "Par īpašo pievienotās vērtības nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas režīmu piemērošanu elektronisko sakaru, apraides un elektroniski sniegtiem pakalpojumiem (piemērojams darījumiem, kas veikti no 2021.gada 1.jūlija)".

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 01.01.2010.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 08.10.2024.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [Elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID".